

OTSUS

13.01.2017 nr 5-5/2017-004

Koondumise nr 34/2016 Elisa Oyj ja Aktsiaselts Starman täiendava menetluse alustamine

1. Koondumine

Elisa Oyj esindaja esitas 16.12.2016 Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt vastavalt Polaris Invest OÜ, Com Holding OÜ ja Elisa Oyj (edaspidi Elisa) vahel sõlmitud Aktsiaseltsi Starman (edaspidi Starman) aktsiate ostu-müügilepingule soovib Elisa omandada kõik Starmani aktsiad. Tehingu tulemusel saavutab Elisa valitseva mõju Starmani üle konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lõike 4 tähenduses ning tegemist on koondumisega KonkS § 19 lg 1 punktis 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 19.12.2016 ülalnimetatud koondumise teate saamise kohta teate väljaandes Ametlikud Teadaanded. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

2. Koondumise osalised

KonkS § 20 punkti 2 järgi on koondumise osaliseks füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle.

KonkS § 20 punkti 4 järgi on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle või kelle osa üle omandatakse valitsev mõju.

Seega on koondumise osalisteks Elisa ja Starman.

Elisa on registreeritud Soome börsil (Nasdaq Helsinki). Seisuga 13.12.2016 oli Elisa aktsionäride arv 198 331. Elisal on mitmeid tütarettevõtjaid. Nende seast ühe, Elisa Eesti AS-i, kaudu tegutseb Elisa Eestis. Elisa põhitegevusaladeks Eestis on:

- mobiiltelefoniteenused era- ja äriklientidele;
- mobiilse interneti lairibaühendused era- ja äriklientidele;
- fikseeritud interneti lairibaühendused äriklientidele;
- telefoniteenused äriklientidele;
- telekommunikatsiooniseadmete jaemüük;
- rahvusvahelised rändlusteenused.

Starmani aktsionärideks on osäühing Polaris Invest (73,9%) ja osäühing Com Holding (26,1%). Starmanil on üks Leedus äritegevust omav tütarettevõtja UAB Starman Group, kelle kontserni kuulub omakorda mitmeid ettevõtjaid. UAB Starman Group kontsern ei kuulu eelmärgitud tehingu esemesse. Enne kõnealuse koondumise tehingu lõpuleviimist võõrandab Starman oma Leedu äritegevuse, [.....]. Starmani põhitegevusaladeks Eestis on:

- televisiooniteenused (kaabellevi ja DTT platvormil);
- fikseeritud interneti lairibaühendused eraklientidele;
- telefoniteenused eraklientidele.

3. Koondumise kontrolli kohaldamine

KonkS § 21 lõike 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 000 000 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 2 000 000 eurot.

Koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käive Eestis oli kokku üle 6 000 000 euro ja koondumise osaliste käibed Eestis ületasid kummalgi 2 000 000 eurot, mistõttu kuulub koondumine KonkS § 21 lõike 1 kohaselt kontrollimisele.

4. Täiendava menetluse alustamine

KonkS § 3 lõike 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006 määruse nr 69 koondumise teate esitamise juhendi § 8 lg 3 punkti 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ja koondumine tekitab vähemalt 15% ühise turuosa. Sama paragrahvi lõike 3 punkti 2 kohaselt on vertikaalselt mõjutatud kaubaturuks iga kaubaturg, kus tegutseb üks või mitu koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, mis eelneb või järgneb kaubaturule, kus tegutseb mõni teine koondumise osaline või temaga samasse kontserni kuuluv ettevõtja, ning kus mõne osalise individuaalne turuosa või osaliste ühine turuosa on vähemalt 25%, olenemata sellest, kas nad on tegelikult müüja ja ostja suhetes või mitte.

Koondumise teate kohaselt kattub koondumise osaliste äritegevus järgmistel tegevusaladel:

- telefoniteenuste jaemüük;
- internetile fikseeritud lairiba juurdepääsu jaemüük;
- info- ja sidetehnika, sh telekommunikatsiooniseadmete jaemüük.

Tegevusalad, kus tegutseb üks koondumise osaline, ja mis eelneb või järgneb turule, kus tegutseb teine koondumise osaline, ehk kus on vertikaalseid seoseid, on koondumise teate kohaselt järgmised:

- fikseeritud lairiba juurdepääsu hulгимүүк;
- püsiliiniteenuste (lõppsegmenti ja/või magistraalsegmenti) hulгимүүк.

Koondumise osaliste ning nende suuremate konkurentide turuosade tuvastamiseks erinevatel koondumise teates määratletud kaubaturgudel, küsis Konkurentsiamet andmeid Tehnilise Järelevalve Ametilt. Saadud vastusest selgus, et erinevatel elektroonilise side teenuste kaubaturgudel on välja kujunenud kontsentreerunud turustruktuur.

Konkurentsiameti hinnangul on erinevad elektroonilise side teenused nii ostja kui pakkuja seisukohast vaadatuna üksteisega seotud ning neid ostetakse ja pakutakse sageli koos ühtsete pakettidena. Sellises valdkonnas, kus oma omaduste ning kasutusotstarbe poolest erinevad teenused on üksteisega seotud ning omavahel läbipõimunud, võib konkreetsetest teenustest lähtuvate kaubaturgude piiritlemine moonutada tegelikku konkurentsiolukorda ning sellisel juhul ei pruugi ettevõtjate turuosade suurused anda õiget ülevaadet nende ettevõtjate turujõu ja konkurentsivõime kohta.

Vastavalt Tehnilise Järelevalve Ameti andmetele müügitulude kohta 2015. aastal hõivavad viis suuremat ettevõtjat üle 90% kogu elektroonilise side teenuste valdkonnast ning koondumise osalised omavad teist (Elisa) ja kolmandat (Starman) positsiooni. Koondumise tulemusel kuuluks kõikide elektroonilise side teenuste osas kokku kahele suurimale ettevõtjale (Telia Eesti AS ja Elisa koos Starmaniga) ligikaudu 80% kogu sektorist saadavast müügitulust.

Arvestades kontsentreerunud turustruktuuri elektroonilise side teenuste sektoris, peab Konkurentsiamet vajalikuks kaubaturgude põhjalikku analüüsi ning konkurentsiolukorrale avalduvate mõjude väljaselgitamist ning hindamist.

KonkS § 22 lõike 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurenti kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

Seoses tekkinud vajadusega teha kindlaks KonkS § 22 lõikes 3 nimetatud asjaolude olemasolu või nende puudumine kontrollitava koondumise puhul ning KonkS § 27 lg 1 punkti 2 alusel,

otsustan:

alustada täiendavat menetlust Elisa Oyj ja Aktsiaseltsi Starman koondumisele hinnangu andmiseks.

KonkS § 27 lõike 2 kohaselt teeb Konkurentsiamet täiendava menetluse käigus nelja kuu jooksul ühe järgmistest otsustest:

- 1) annab koondumiseks loa, kui kontrollitava koondumise korral ei esine KonkS § 22 lõikes 3 nimetatud asjaolusid;

- 2) keelab koondumise, kui kontrollitava koondumise korral esinevad KonkS § 22 lõikes 3 nimetatud asjaolud;
- 3) lõpetab menetluse, kui koondumise osalised loobuvad koondumisest.

Vastavalt KonkS § 27 lõikele 3 võib Konkurentsiamet konkurentsi kahjustamise vältimiseks anda koondumiseks loa tingimusel, et koondumise osalised täidavad endale võetud kohustused.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule 30 päeva jooksul otsuse teatavakstegemisest halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

/allkirjastatud digitaalselt/

Märt Ots
Peadirektor

Konkurentsiameti 13.01.2017 otsuse nr 5-5/2017-004 ära kiri on samane originaaliga. Ära kirjast on välja jäetud ärisaladused, vastavad kohad on tekstis tähistatud nurksulgudega.

/Veiko Ilves/ 24.01.2017